

POSTANOWIENIE O UMORZENIU ŚLEDZTWA

Elżbieta Pieniążek - prokurator Prokuratury Rejonowej w Białymstoku, po zapoznaniu się z aktami śledztwa o sygn. 2Dsl2/13 w sprawie nadużycia zaufania w okresie od 31 maja 2007r. do 22 kwietnia 2013r. przez Radnych i Zarząd Powiatu Lidzbarka Warmińskiego i inne tj. o czyn z art.296§1 i 3kk i inne na podstawie art. 17§1 pkt 2 kpk

postanowił:

umorzyć śledztwo w sprawie :

- I. nadużycia zaufania w dniu 31 maja 2007r. w Lidzbarku Warmińskim przez Radnych i Zarząd Powiatu Lidzbarka Warmińskiego zobowiązanych na podstawie ustawy do podejmowania uchwał w sprawach majątkowych dotyczących inwestycji i gospodarowania mieniem powiatu polegającego na nadużyciu udzielonych uprawnień w ten sposób, że podjęli uchwałą Nr 54/VIII/07 mocą której postanowili, iż w granicach miasta Lidzbark Warmiński powstanie zespół basenowo hotelowy „Termy Warmińskie” wbrew opiniom geologiczno -hydrologicznym i leczniczym wydanym przez Przedsiębiorstwo Geologiczne Polgeol, ekspertyzie dr Bernharda S [przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Nauk Geologicznych PAN wskazujących na brak podstaw ekonomicznych do realizacji przedsięwzięcia w wyniku czego została wyrządzona szkoda majątkowa wspólnocie samorządowej powiatu i miasta Lidzbark Warmiński w wysokości 11 368 361,58zł **tj. o czyn z art. 296§1 i 3 kk** na zasadzie art. 17§1 pkt 2 kpk- wobec braku znamion czynu zabronionego
- II. niedopełnienia obowiązków przez Zarząd Województwa Warmińsko Mazurskiego w dniu 25 stycznia 2011 r. w Olsztynie w ten sposób, że podpisał umowę i udzielił wsparcia finansowego z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 na inwestycję w postaci budowy „Termy Warmińskie” wbrew opiniom geologiczno - hydrologicznym i leczniczym wydanym przez Przedsiębiorstwo Geologiczne Polgeol, ekspertyzie dr Bernharda S przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Nauk Geologicznych PAN wskazującym na brak podstaw ekonomicznych do realizacji przedsięwzięcia w wyniku czego została wyrządzona szkoda majątkowa Skarbowi Państwa oraz Europejskiemu Funduszowi Rozwoju Regionalnego reprezentowanemu przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w wysokości 17,5 miliona euro **tj. o czyn z art. 231§2 kk** na zasadzie art. 17§1 pkt 2 kpk- wobec braku znamion czynu zabronionego
- III. poświadczenia nieprawdy w dniu 24 sierpnia 2012r. w Lidzbarku Warmińskim przez Starostę Lidzbarskiego w dokumencie urzędowym skierowanym do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny poprzez wskazanie, że temperatura wody z otworu geotermalnego Lidzbark Warmiński GT-1 na wypływie wynosi 20,7°C, a która to okoliczność miała znaczenie prawne dla wydania oceny możliwości wykorzystania wody do celów rekreacyjnych i balneologicznych **tj. o czyn z art.271§1kk** na zasadzie art. 17§1 pkt 2 kpk- wobec braku znamion zabronionego czynu

UZASADNIENIE

W dniu 20 czerwca 2013r. do Prokuratury Rejonowej w Białymstoku wpłynęły materiały od Poseł Lidii S.z treści których wynikało, iż Zarząd Powiatu Lidzbarka Warmińskiego podjął decyzję i rozpoczął inwestycję w postaci budowy „Termy Warmińskie” wbrew opiniom geologiczno - hydrologicznym i leczniczym wydanym przez Przedsiębiorstwo Geologiczne Polgeol, ekspertyzie dr Bernharda S przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu

Nauk Geologicznych PAN wskazujących na brak podstaw ekonomicznych do realizacji przedsięwzięcia w wyniku czego została wyrządzona szkoda majątkowa wspólnocie samorządowej powiatu lidzbarskiego w wysokości 35 milionów euro.

W przedmiotowej sprawie wszczęto i przeprowadzono postępowanie przygotowawcze w toku którego ustalono następujący stan faktyczny:

W dniu 7.06.2006r. pomiędzy Województwem Warmińsko - Mazurskim reprezentowanym przez Marszałka Andrzeja R i Wicemarszałka Bożenę W a Powiatem Lidzbarskim reprezentowanym między innymi przez Starostę Jacka został zawarty „List intencyjny” z treści którego wynikało, iż podjęte zostaną działania na rzecz powstania zakładu balneologicznego na terenie powiatu lidzbarskiego „Termy Warmińskie”. Na etapie tworzenia Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 budowa „Term Warmińskich” została uznana jako projekt kluczowy, czyli taki który nie będzie podlegał konkursom, gdyż stanowił przedsięwzięcie inwestycyjne o strategicznym charakterze dla realizacji programu operacyjnego, którego wdrożenie jest niezwykle istotne z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, danego sektora i województwa. Uznano wówczas, iż projekt ten w znaczący sposób przyczyni się do realizacji założeń zawartych w Strategii Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Województwa Warmińsko - Mazurskiego do roku 2020. W dniu 8.10.2010r. Uchwałą Nr 48/959/10/111 Zarządu Województwa Warmińsko Mazurskiego projekt „Termy Warmińskie” został wpisany na Indykatywny Wykaz Indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury.

Na potrzeby w/w przedsięwzięcia powstała na zlecenie Starostwa Powiatowego „Koncepcja rozwoju regionalnego w oparciu o gospodarcze wykorzystanie wód geotermalnych „TERMY WARMIŃSKIE” sporządzona przez dr Bernharda S Analiza została sporządzona w 2007 roku celem stwierdzenia, czy wybudowanie termy z hotelem na obszarze powiatu lidzbarskiego jest gospodarczo, politycznie i ekologicznie możliwe.

W rozdziale 4.2,2 koncepcji „ Geologiczno-hydrologiczne i balneologiczne kryteria w detalach” w podrozdziale „temperatura wody” dr Schneider stwierdził: „Gorąca woda występuje w całym powiecie, a jej przeznaczenie do balneologicznych celów przybiera na znaczeniu na zachodzie. (...) Terma, która nie pobiera ciepła z geometrii potrzebnego dla wody do basenu sportowego, ryzykuje przy każdej lokalizacji w regionie, że bieżący zakład będzie deficytowy. Woda dla ciepłych obszarów zastosowania (...) powinna pobierać w każdym razie swoje ciepło z geotermii. Z tego powodu wszystkie lokalizacje przy których można oczekiwać temperaturę wody na powierzchni mniejszą niż 36 stopni C zostały na początku wyeliminowane. Region posiada wystarczająco wiele miejsc z ciepłą wodą, dlatego też nie należy integrować każdego ciepłego źródła. Zaletą jest kiedy ciepło pochodzi z geotermii, gdyż oszczędza się w ten sposób w dużej części koszty budowy zaopatrywania w ciepło”.

W tym samym opracowaniu w rozdziałach 4.2.3 i 4.2.4 zostały określone kryteria makro i mikrolokalizacji w detalach. :

„Szczególnie ważna jest jakość połączenia z wysoką jakością sieci dróg. Należy ocenić-również czas jazdy i jakość dróg stanowiących połączenie do miast jak Warszawa, Kaliningrad, Olsztyn, Elbląg, Gdańsk jak i do najbliższych lotnisk. (...) Lokalizacja wzdłuż osi: Olsztyn - Lidzbark Warmiński- Bartoszyce lub Elbląg - Pasłęk - Orneta - Lidzbark są korzystne. (...) Maksymalna odległość do miasta powinna wynosić 6km, gdzie znajduje się pierwsza pomoc, praktyka lekarska, straż pożarna, sklepy itp. (...) Kto przemierzy ponad 100km oczekuje w termach urokliwego widoku na warmiński krajobraz. (...) Ponieważ termy często używane są *zimą*, duże znaczenie odgrywa dostępność na dobrych drogach. Ze środków inwestycyjnych term można wybudować jedynie dojazd o maksymalnej długości 1 km. Do miejsca położenia musi prowadzić droga w dobrym stanie, dwupasmowa, asfaltowa do przynajmniej 2km długości.

Jeżeli miejsce lokalizacji leży nie dalej niż 2km od kanału ujmującego i może być wprowadzone naturalnymi spadkami lub nieznacznymi wzniesieniem pompy, zaleca się utworzyć dostęp do kanału. Jeżeli urządzenie leży dalej, należy rozważyć budowę oczyszczalni ścieków. Staw, który by przyjmował przy niskiej wodzie w lecie oczyszczone ścieki term, powinien w tym przypadku przebiegać w odległości 2km od term. Ponieważ tylko miasta Lidzbark Warmiński i Orneta posiadają zadowalającą oczyszczalnię ścieków, byłoby wskazane, aby termy były wybudowane przy jednym z tych miast, tak że ścieki można by podłączyć do istniejącej już miejskiej kanalizacji.

W rozdziale 4.4 Ścisły wybór: padło stwierdzenie „Porównanie pomiędzy lokalizacjami koło Ornety i lokalizacjami koło Lidzbarka Warmińskiego wychodzi na korzyść miasta Ornety, ponieważ można tutaj oczekiwać wyższych temperatur wody termalnej i dostępność jest trochę lepsza”.

Rada Powiatu Lidzbarskiego rozważyła w 2007 roku dwie z proponowanych lokalizacji, tj. Krosno k. Ornety oraz Lidzbark Warmiński, przy czym Burmistrz Lidzbarka Warmińskiego wskazał jako możliwą lokalizację ok. 16ha gruntu przy drodze krajowej nr 51 w bezpośrednim sąsiedztwie Góry Krzyżowej będącego własnością miasta.

Zidentyfikowano dwa warianty realizacji projektu: I wariant Budowa Term w Lidzbarku Warmińskim, II wariant Budowa Term w Krośnie k. Ornety.

Analizie poddano w/w lokalizacje wg kryteriów: makrolokalizacji: 1) regionalna dostępność, 2) bliskość do miasta, 3) bliskość do większych ośrodków rehabilitacyjnych oraz mikrolokalizacji: 4) ekspozycja zbocza w kierunku w kierunku południowym lub równina, 5) atrakcyjny widok na typowy warmiński krajobraz, 6) zagospodarowanie dróg, 7) kolektor kanalizacyjny w maksymalnej odległości 4km, 8) atrakcyjność turystyczna najbliższej okolicy, 9) korzyści dla potencjalnych miejscowych inwestorów, 10) brak negatywnych czynników, 11) dostępność gruntu 6-9ha, 12) oczekiwana cena gruntu. Według kryteriów 1,2,3,6,7,8,11,12 korzystniej przedstawiała się lokalizacja w Lidzbarku Warmińskim.

Ostatecznie 12 głosami z 17 radnych Powiatu Lidzbarskiego korzystniej przedstawiała się lokalizacja w Lidzbarku Warmińskim i uchwałą Nr 54/VIII/07 z dnia 31.05.2007r. postanowili, iż w granicach miasta Lidzbark Warmiński powstanie zespół basenowo hotelowy „Termy Warmińskie”.

W dniu 12.10.201 Or. zostało zawarte porozumienie pomiędzy Starostą Lidzbarskim, a Gminą Miejską w Lidzbarku Warmińskim mocą, którego zdecydowano o wspólnej realizacji projektu „Termy Warmińskie”, gdzie Gmina Miejska zobowiązała się do sfinansowania 50% faktycznych kosztów projektu pomniejszonych o wartość dotacji z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2007-2008.

W dniu 30.12.2010r. Powiat Lidzbarski złożył w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko - Mazurskiego w Olsztynie wniosek o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej projekt „Termy Warmińskie”, który został zarejestrowany pod nr WND-RPWM.02.01.03-28-001/10 i przekazany do oceny formalnej. Przedmiotem projektu było zaprojektowanie, wybudowanie wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz wyposażenie w odpowiedni sprzęt obiektu kompleksu basenowego z wykorzystaniem wód termalnych wraz z całoroczną wielofunkcyjną infrastrukturą sportowo - rekreacyjną. Kompleks miał składać się z zespołu term, budynku Centrum Konferencyjnego z salami, stołówką i restauracją, salą klubową, kręgielnią, centrum aktywności, parkingu podziemnego i naziemnego, zieleni i małej architektury. Jako projekt kluczowy nie podlegał procedurze konkursowej i nie współzawodniczył o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej z pozostałymi projektami. Umieszczenie projektu na liście związane już było z zarezerwowaniem środków na jego realizację w ramach budżetu programu, ale nie oznaczało gwarancji dofinansowania. Otrzymanie dofinansowania uzależnione było tylko od spełnienia przez projekt formalnych i merytorycznych kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący danego programu operacyjnego.

W wyniku przeprowadzonej oceny merytorycznej projektu przez członków Komisji Oceny Projektów otrzymał 76 pkt, co stanowi 95% maksymalnej ilości punktów (80pkt). Wniosek został przekazany pod obrady Zarządu Województwa Warmińsko - Mazurskiego i Uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 stycznia 2011 roku projekt Nr WND-RPWM.02.01.03-28-001/10 pn. „Termy Warmińskie” został wybrany do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013. W dniu 25.01.2011 r. została zawarta umowa o dofinansowanie projektu „Termy Warmińskie” pomiędzy Województwem Warmińsko - Mazurskim, a Powiatem Lidzbarskim w której określono wartość projektu na 100 756 829,69 zł, w tym wydatki kwalifikowane na 81 624 117,65zł, w tym środki europejskie stanowiły 69 380 499,97zł co stanowiło 85% wydatków kwalifikowanych, zaś wkład własny beneficjenta określono na 12 243 617,68zł co stanowiło 15% wydatków kwalifikowanych. Jednocześnie w umowie beneficjent zobowiązał się do wydatkowania na realizację projektu wkładu własnego w wysokości 31 385 329,72zł. Do w/w umowy były kilkakrotnie zawierane aneksy z treści których wynika między innymi, iż została na nowo określona wartość projektu ostatecznie na kwotę 93 592 234,40zł, w tym wydatki kwalifikowane na 75 789 076,82zł, w tym środki europejskie stanowiły 64 420 715,24zł co stanowiło 85% wydatków kwalifikowanych, zaś wkład własny beneficjenta określono na 11 368 361,58zł co stanowiło 15% wydatków kwalifikowanych. Jednocześnie w umowie beneficjent zobowiązał się do wydatkowania na realizację projektu wkładu własnego w wysokości 11 368 361,58zł.

Na podstawie Koncesji nr 6/2010/p z dnia 29.01.2010r. wydanej przez Ministra Środowiska Macieja N. poszukiwanie i rozpoznanie złożeń wód termalnych został wykonany odwiert Lidzbark Warmiński GT-1 w Lidzbarku Warmińskim. Z analizy „Dokumentacji hydrologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód termalnych z utworów jury dolnej w otworze Lidzbark Warmiński GT-1” wykonanej przez Przedsiębiorstwo Geologiczne POLGEOL S.A. w Warszawie w grudniu 2011 r. ustalono, iż prace wiertnicze wykonane zostały w okresie kwiecień - czerwiec 2011 r. przez Przedsiębiorstwo Robót Wiertniczych i Górniczych w Warszawie Sp. z o.o. Po odwierceniu i nafiltrowaniu otworu w dniach 27.06-19.07.2011 r. wykonano cykl pompowań oczyszczających przy zastosowaniu airliftu oraz pompy głębinowej. Po oczyszczeniu otworu przystąpiono do wykonywania pompowań badawczych. Osiągnięto wydajność maksymalną 120m³/h przy temperaturze 17,9°C. W dniach 25.11-05.12.2011r. wykonano pompowanie, mające na celu ustabilizowanie warunków termicznych otworu Lidzbark Warmiński GT-1 wykonane przez Przedsiębiorstwo Geologiczne POLGEOL S.A., gdzie obsługę pomiarową prowadziła firma Systemy Pomiarowe i komputerowe Tercja Stanisław Zj[^]. Pompowanie prowadzono ze stałą wydajnością około 103m³/h. Temperatura wody na wypływie w ostatnich dniach pompowania ustabilizowała się na poziomie 20,7°C. Z powyższego opracowania wynika, iż woda spełnia wymagania dla wód termalnych ze względu na temperaturę wody na wypływie >20°C (20,7 °C), gdyż zgodnie z Prawem Geologicznym i Górniczym (Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 18.12.2011 r. Dz. U. Nr 156. poz.1815) temperatura wody powyżej 20°C na wypływie z ujęcia jest wystarczająca do zaliczenia wód podziemnych pochodzących z wszystkich jednostek geologicznych do wód termalnych. W Lidzbarku Warmińskim wody poziomu dolnojurajskiego zaliczyć można do hipotermalnych : strop 20 stopni C, spąg 32 stopni.

W toku czynności śledczych w wyniku przesłuchania w charakterze świadków osób przeprowadzających pompowanie stabilizacyjne wyjaśniono, iż proces wiercenia powoduje zaburzenie pola termicznego dookoła otworu. Stopień zaburzenia zależy od rodzaju płuczki i ewentualnych procesów zachodzących w płuczce w czasie wiercenia. Płuczka zastosowana w ostatnim etapie wiercenia ma gęstość = 1.03 g/cm³ czyli porównywalną z gęstością wody. Piaskowce mają bardzo wysoką porowatość i są nasycone wodą złożową. Ostatni rodzaj płuczki zatłoczonej do otworu, mającej początkowo temperaturę znacznie niższą niż otaczające skały, był w otworze zbyt krótko do czasu wykonania profilowania temperatury, aby płuczka zdążyła się ogrzać. W pierwszym okresie czasu nastąpił efekt wychłodzenia strefy przy otworowej. Czas niezbędny na ujednolicenie pola termicznego skał i otworu (czyli przywrócenie temperatury panującej w otworze przed przewierceniem skał) wynosi około 30 dni. Pierwsza podana temperatura wody czyli około 17 °C świadczy o zbyt krótkim pompowaniu i zbyt małej wypompowanej ilości wody. Jest to pomiar przed właściwą stabilizacją strefy przy otworowej. Aby otrzymać właściwą temperaturę wody , należy ją puścić z prędkością 100m³ na godzinę, aby woda nie zdążyła się wychłodzić. Nadto w czasie wiercenia otworów używa się płuczki wiertniczej, która może być źródłem zakażenia bakteryjnego wody, o takim zakażeniu może świadczyć zmiana zapachu, zmiana smaku. W trakcie wypompowywania dużej ilości wody otwór się samoistnie oczyszcza i wtedy zapach i smak wody się poprawia, staje się taki jaki był przed zanieczyszczeniem przez płuczkę.

W dniu 21.02.2012 roku Minister Środowiska wydał: Zawiadomienie o przyjęciu dokumentacji geologicznej, w którym zawiadomił o przyjęciu bez zastrzeżeń „Dokumentacji hydrologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód termalnych z poziomu dolnojurajskiego w Lidzbarku Warmińskim”.

W toku śledztwa ustalono, iż Laboratorium Badawcze Przedsiębiorstwa Geologicznego POLGEOL S.A. na zlecenie Starostwa Powiatowego trzykrotnie pobierało próbkę wody z odwiertu GT-1 Lidzbark Warmiński i poddawało ją badaniom. Ze sprawozdań wydanych przez laboratorium przedsiębiorstwa wynika, między innymi, iż w dniu 18.08.2011 r. stwierdzono w wodzie pierwiastki takie jak Radon o stężeniu 3,4 Bq/l oraz całkowitą promieniotwórczość α, p Radu i Radonu na 8,3 Bq/l, zapach określono jako nieakceptowany. Kolejne wyniki badań przeprowadzone w dniu 23.04.2012r. potwierdziły poprzednie sprawozdanie za wyjątkiem zapachu wody który określono jako naturalny -swoisty. W wyniku badań przeprowadzonych w dniu 17.04.2014r. stwierdzono w wodzie pierwiastki takie jak Radon o stężeniu 1,9 Bq/l, Rad o stężeniu 0,20 Bq/l oraz całkowitą promieniotwórczość α, p Radu i Radonu na 2,82 Bq/l, zapach określono jako naturalny -swoisty.

W wyniku przesłuchania pracowników Laboratorium Badawczego Przedsiębiorstwa Geologicznego POLGEOL S.A. ustalono, iż przy wynikach wody z 2011 r. zapach wody został określony jako nieakceptowany, gdyż próbka wody została oceniona według kryteriów wody pitnej, a powinna być oceniona według kryteriów wód balneologicznych. Woda termalna z uwagi na swoją mineralizację posiada swoisty zapach, który jest niedopuszczalny dla wody pitnej.

Ze sprawozdań nadesłanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną wynika, iż w próbkach wody pobranej z otworu geotermalnego pięciokrotnie tj. do dnia

6.09.201 Ir. stwierdzono bakterie grupy coli oraz mikroorganizmy, natomiast w trzykrotnych badaniach w tym ostatnio 26.03.2014r. nie wykryto żadnych bakterii ani mikroorganizmów.

Z informacji nadesłanej przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny wynika, iż na prośbę władz Lidzbarka Warmińskiego trzykrotnie wydawał ocenę możliwości wykorzystania wód z otworu GT-1 Lidzbark Warmiński do celów rekreacyjnych i balneologicznych. W 2012r. zostały wydane dwie oceny z treści których wynika, iż na podstawie analizy wyników fizyko - chemicznych wody należy ocenić ją jako ~ 1,76% chlorkowo- sodową, jodkowo, termalną. Woda tego typu chemicznego o podwyższonej temperaturze może być wykorzystana głównie do kąpieli indywidualnych w wannach oraz zbiorowych w basenach rehabilitacyjnych lub leczniczych. Zabiegi takie będą miały charakter słabobodźcowy, gdyż do kąpieli leczniczych - mineralnych zaleca się na ogół stężenia od 3-5% rozpuszczonych składników. Nadto wskazano, iż w przypadku użycia wody do napełniania basenów rekreacyjnych czy sportowych konieczne jest uwzględnienie obecności w tej wodzie pierwiastków promieniotwórczych Radu i Radonu oraz narażenia na ich oddziaływanie przy dłuższym lub wielokrotnym kontakcie. Natomiast w dniu 20 maja 2014r. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny wydał świadectwo potwierdzające właściwości lecznicze wody i potwierdził, iż spełnia ona wymagania określone dla mineralnej wody leczniczej 1,76% chlorkowo- sodowej, hipotermalnej. W wodzie nie stwierdzono składników potencjalnie toksycznych jak też antropogenicznych w stężeniach uznanych za szkodliwe dla zdrowia przy zastosowaniu wody do kąpieli. Jednocześnie stwierdzono, iż oddziaływanie wody z odwiertu GT-1 w kąpiel będzie wynikiem głównie jej składu mineralnego tj. rodzaju i stężenia rozpuszczonych soli mineralnych, a nie temperatury oznaczonej w miejscu wydobywania wody.

W toku śledztwa ustalono, iż prof. Mariusz i prof. Jerzy M uczestniczyli nigdy formalnie, ani nieformalnie w żadnych badaniach, ekspertyzach dotyczących budowy „Term Warmińskich”. W przeszłości natomiast wypowiadali się ogólnie w kwestii inwestowania w termy w tym rejonie na podstawie własnej wiedzy.

Istotą przestępstwa opisanego w art.296kk jest "naruszenie przez sprawcę obowiązku wierności podmiotowi, który powierzył swoje interesy majątkowe jemu do prowadzenia, wyrządzając tym interesom szkodę". Nadużycie zaufania jest przestępstwem indywidualnym. Jego podmiotem może być jedynie osoba szczególnie zobowiązana do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej . Zajmowanie się cudzymi sprawami majątkowymi lub gospodarczymi oznacza obowiązek ich prowadzenia, dbania o interesy mocodawcy oraz podejmowanie lub uczestniczenie w podejmowaniu decyzji dotyczących tego majątku. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 kwietnia 2001 r. (I KZP 7/01, OSNKW 2001, nr 7-8, poz. 55) stwierdził, że za osobę zajmującą się cudzymi sprawami majątkowymi można uznać tylko tego, kogo obowiązki nie ograniczają się do ochrony mienia przed utratą lub uszczerbkiem, lecz polegają także na wykorzystywaniu tego mienia w procesie gospodarowania w taki sposób, aby zostało ono powiększone lub wzrosła jego wartość. Za sprawcę przestępstwa przewidzianego w art. 296 uznać można tylko osobę, której uprawnienia i obowiązki obejmują łącznie zarówno dbałość o uchronienie powierzonego mienia przed uszczerbkiem, zniszczeniem lub zgubieniem albo pogorszeniem interesów majątkowych, jak i powinność wykorzystywania powierzonego mienia w procesie gospodarowania w taki sposób, by zostało ono powiększone lub wzrastała jego wartość, albo by prowadzenie działalności gospodarczej przynosiło oczekiwane efekty. Można oczywiście przyjąć, że ze względu na posłużenie się w charakterystyce podmiotu znamieniem "zajmuje się" - rozumianym jako obejmujące oba wskazane wyżej aspekty (tj. statyczny oraz dynamiczny) - ustawodawca świadomie wprowadził dość istotne ograniczenie, oznaczające wykluczenie z kręgu potencjalnych sprawców omawianego przestępstwa tych osób, które zobowiązane są wyłącznie do dbałości o stan powierzonego mienia. Podstawą prawną obowiązku, o którym mowa w art. 296 § 1, może być przepis ustawy, decyzja odpowiedniego organu lub umowa cywilnoprawna. Do znamion wykonawczych omawianego przestępstwa należy nadużycie przysługujących uprawnień lub niedopełnienie ciążących na sprawcy obowiązków. Określenie "nadużycie uprawnień" obejmuje zarówno działania wykraczające poza zakres udzielonych uprawnień, jak i działania formalnie mieszczące się w tym zakresie, ale wyraźnie sprzeczne z interesem mocodawcy lub obowiązkami "dobrego gospodarza" (tj. dbania o interesy mocodawcy przy prowadzeniu na jego rzecz działalności gospodarczej, aby przyniosła ona zysk, a nie powodowała strat). W ujęciu art. 296 § 1 przestępstwo nadużycia zaufania ma charakter skutkowy, gdyż warunkiem jego dokonania jest wyrządzenie znacznej szkody majątkowej podmiotowi, w którego imieniu lub na którego rzecz sprawca zobowiązany był działać. Użyte w tym przepisie

określenie "wyrządza szkodę" wymaga ustalenia związku przyczynowego między działaniem lub zaniechaniem sprawcy, a powstałą szkodą. Biorąc pod uwagę, że w sferze gospodarczej na powstanie szkody majątkowej składa się zwykle wiele czynników, za wypełniający wymagania odpowiedzialności karnej trzeba uznać istotny (relevantny) wpływ zachowania sprawcy na ten skutek. Pojęcie szkody majątkowej obejmuje zarówno efektywny uszczerbek w majątku (*damnum emergens*) polegający na zmniejszeniu aktywów (tj. ubytkach lub stratach w substancji majątkowej) albo zwiększeniu pasywów (obciążeniu majątku długami), jak i udaremnienie przez sprawcę osiągnięcia korzyści (*lucrum cessans*). Określony w art. 296 § 1 k.k. podstawowy typ przestępstwa ma w całości charakter umyślny. Tak więc zamiarem bezpośrednim lub co najmniej wynikowym objęte musi być nie tylko nadużycie uprawnień lub niedopełnienie ciążących na sprawcy obowiązków, ale także i spowodowanie skutku w postaci znacznej szkody majątkowej. Nie można przy tym w żadnym wypadku stosować swoistej miary automatyzmu, w myśl której skoro ewidentne jest niedopełnienie obowiązków "dobrego gospodarza" lub też ewidentne jest nadużycie uprawnień, tym samym przyjąć należy umyślność także co do zaistniałego - w wyniku takich działań lub zaniechań - skutku. Ustawa przewiduje typ kwalifikowany przestępstwa określonego w art. 296 § 2 k.k., który zachodzi, gdy sprawca działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej art. 296 § 2 k.k., tj. chciał ją osiągnąć dla siebie lub dla kogoś innego. Wymagany jest więc w tym wypadku zamiar bezpośredni o charakterze kierunkowym. Drugim typem kwalifikowanym jest wyrządzenie szkody majątkowej w wielkich rozmiarach art. 296 § 3 k.k. Jest to typ kwalifikowany w stosunku do przestępstw określonych w art. 296 § 1 i 2 k.k., co oznacza, że decyduje o nim nie rodzaj zamiaru sprawcy, lecz wielki rozmiar wyrządzonej szkody.

Zgodnie z Ustawą o samorządzie powiatowym z dnia 5.06.1989r. do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych. Nadto rada kontroluje działalność zarządu, zaś zarząd jest organem wykonawczym powiatu. Art. 2 ust.1 w/w ustawy stanowi, iż powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność i nie może prowadzić działalności gospodarczej wykraczającej poza zadania o charakterze użyteczności publicznej.

W przedmiotowej sprawie należy stwierdzić, iż na mocy uchwały Nr 54/VIII/07 z dnia 3.05.2007r. radni Powiatu Lidzbarka Warmińskiego większością głosów postanowili, iż w granicach miasta Lidzbark Warmiński powstanie zespół basenowo hotelowy „Termy Warmińskie”. Powyższa decyzja należała do ich wyłącznej kompetencji władczej przyznanej przez ustawodawcę. Zgromadzony w toku śledztwa materiał dowodowy w szczególności w postaci przesłuchania w charakterze świadków radnych powiatu wskazuje, iż podjęta decyzja była suwerenna, wolna od bezprawnego wpływu lub podstępów jakichkolwiek osób trzecich. Wszyscy radni zeznali, iż byli zwolennikami powstania inwestycji, natomiast kwestę sporną stanowiła tylko jej lokalizacja. Jednak w sposób demokratyczny większość radnych zdecydowała o miejscu lokalizacji termy w miejscowości Lidzbark Warmiński. Z akt sprawy nie wynika, aby któremukolwiek z radnych można było zarzucić, iż swoją decyzją dążył do spowodowania skutku w postaci wyrządzenia szkody majątkowej wspólnocie samorządowej lub Skarbowi Państwa. Na obecnym etapie tj. realizacji przedsięwzięcia nie jest możliwe zestawienie korzyści i kosztów społecznych przedsięwzięcia z ewentualną szkodą. Niewątpliwie uruchomienie przedsięwzięcia spowoduje wzrost atrakcyjności obszaru, wzmocnienie gospodarki, stworzenie nowych miejsc pracy na terenie objętym projektem, zaś kategorię stwierdzenia powstania szkody obecnie czy to w przyszłości jest niepewne i nie możliwe. Jest oczywiste, że Starostwo Powiatowe jako instytucja samorządu terytorialnego, nie prowadzi działalności gospodarczej ukierunkowanej na powiększenie powierzonego jej majątku publicznego. Samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej, a przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

Czyn zabroniony - uregulowany w art. 231 k.k. - jest przestępstwem indywidualnym właściwym, tzn. odpowiedzialność karna uzależniona jest od posiadania przez sprawcę określonej w ustawie cechy. W związku z tym, jego podmiotem może być tylko funkcjonariusz publiczny, czyli osoba należąca do kręgu funkcjonariuszy zdefiniowanego w art. 115 § 13 k.k. lub osoba wskazana w przepisie szczególnym jako funkcjonariusz publiczny albo odpowiadająca karnie jak funkcjonariusz publiczny. Do znamion tego przestępstwa należy przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków określonych w przepisach precyzujących ich zakres w związku z zajmowanym stanowiskiem lub pełnioną funkcją, a także wynikających z istoty zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji. Przekroczenie uprawnień ma miejsce wtedy, gdy funkcjonariusz publiczny podejmuje czynność wykraczającą poza jego uprawnienia służbowe, jak również w sytuacji, w której czynność funkcjonariusza wprawdzie mieści się w zakresie jego uprawnień, lecz nie było podstawy faktycznej lub prawnej do jej podjęcia. Natomiast niedopełnienie obowiązków polega na zaniechaniu ich wykonania albo na wykonaniu nienależytym,

sprzecznym z istotą lub charakterem danego obowiązku. Dla powstania odpowiedzialności karnej na podstawie art. 231 k.k. konieczne jest, aby przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków wiązało się z działaniem na szkodę interesu publicznego lub prywatnego. Musi zatem istnieć związek przyczynowy między stosowanym przez sprawcę sposobem działania, a szkodą grożącą chronionym interesem. Samo bowiem działanie lub zaniechanie sprawcy nie wypełnia znamion nadużycia władzy i stanowi jedynie podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej. W literaturze przedmiotu przyjmuje się, że szkoda mogąca powstać w wyniku zachowania się funkcjonariusza publicznego nie musi być natury materialnej. Dotyczyć może sfery moralnej, prestiżu pokrzywdzonego, interesów rodzinnych, warunków życiowych. Podkreśla się również, że pojęcie "interesu" obejmuje wszelkie dobro, materialne i idealne, obecne i przyszłe, byleby było ono uznane przez państwo lub było czynnikiem współżycia społecznego. Z kolei interesem publicznym jest interes ogółu obywateli lub pewnych grup społecznych, chociażby niezrzeszonych, a także interes zrzeszeń prawa publicznego, władz i urzędów państwowych, samorządowych, interes zbiorowy organizacji społecznej, państwa lub samorządu albo w ogóle życia społecznego. W art. 231 k.k. ustawodawca uregulował dwa typy podstawowe przestępstwa, w odmianie umyślnej i nieumyślnej, a także jeden typ kwalifikowany ze względu na cel, którym jest osiągnięcie korzyści majątkowej lub osobistej przez sprawcę. Niezależnie od posługiwania się pojęciem "nadużycia władzy" dla oznaczenia czynu wypełniającego znamiona przestępstwa, może być ono także używane do określenia działań polegających na wykorzystaniu pewnych uprawnień w sposób niezgodny z prawem, konwenansami, grzecznością, zasadami dobrego współżycia. Takie szerokie rozumienie tego terminu pozwala na objęcie jego zakresem nie tylko zachowań będących przestępstwami, lecz także stanowiących wykroczenia, łamanie procedur administracyjnych czy też naruszenie zasad etyki. Zatem nadużyciem władzy pojmowanym w ten sposób będzie każde wykorzystanie przez osobę pełniącą funkcje publiczne w administracji samorządowej prerogatyw lub posiadanej pozycji do celów niezgodnych z ich przeznaczeniem, z jednoczesnym działaniem na szkodę danej wspólnoty. Przy czym szkoda powstanie wówczas, gdy w wyniku działania lub zaniechania wystąpi jakikolwiek uszczerbek w dobrach prawnie chronionych jednostki samorządu terytorialnego, zarówno o charakterze majątkowym, jak i niemajątkowym. Wskazać trzeba, że dla oceny czy wyrządzona została szkoda, ważne jest to, czy szkoda stanowiła dolegliwość w momencie jej wyrządzenia, a nie po upływie znacznego czasu od chwili jej powstania.

W świetle powyższego dokonując oceny prawnej opisanego zdarzenia w punkcie II postanowienia należy stwierdzić, iż w toku podjęcia uchwały przez Zarząd Województwa Warmińsko - Mazurskiego w dniu 25 stycznia 2011r. o przyznaniu dofinansowania projektu „Termy Warmińskie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007- 2013, funkcjonariusze publiczni nie uchybili obowiązującym obowiązkom wynikającym z procedur służbowych jak również, aby działanie ich spowodowało szkodę interesu publicznego lub prywatnego. W świetle zgromadzonych w aktach sprawy dowodów, bezprawnego działania funkcjonariuszy publicznych, nie sposób się dopatrzyć. W przedmiotowej sprawie nie można też mówić o konkretnym niebezpieczeństwie powstania szkody w interesie publicznym lub prywatnym. Niebezpieczeństwo, które wprowadzić nie musi być bezpośrednie, ale musi być rzeczywiste i skonkretyzowane, co również w analizowanej sprawie nie miało miejsca. Projekt „Termy Warmińskie” został uznany w dniu 20 lipca 2006r. na etapie tworzenia Regionalnego Programu Operacyjnego, jako projekt kluczowy, tzn. projekt który nie podlegał konkursom i było to uzgodnione z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego. Otrzymanie dofinansowania uzależnione było tylko od spełnienia przez projekt formalnych i merytorycznych kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący danego programu operacyjnego, zaś samo umieszczenie projektu na liście związane już było z zarezerwowaniem środków na jego realizację w ramach budżetu programu. Podjęcie uchwały przez Zarząd Województwa w dniu 25 stycznia 2011r. i podpisanie umowy o przyznaniu dofinansowania projektu „Termy Warmińskie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007- 2013 było naturalną konsekwencją i formalnością, kiedy okazało się, że projekt spełnił formalne i merytoryczne kryteria. Nadto istotne w przedmiotowej sprawie jest również to, że inwestycja „Termy Warmińskie” nadal jest w toku realizacji i obecnie nie sposób przewidzieć w wymiarze globalnym wyniku ekonomicznego tego przedsięwzięcia po jego uruchomieniu, jak i w perspektywie kilku czy kilkunastu lat. Jak już wspomniano powyżej korzyści płynące z realizacji projektu będą polegały na wzroście atrakcyjności inwestycyjnej tego obszaru, poprawie komfortu korzystania z obiektów wodnych w mieście i jego okolicach, stworzeniu nowych miejsc pracy, co przyczyni się do spadku bezrobocia i wpłynie na poprawę jakości życia na terenie objętym projektem. Istotne w przedmiotowej sprawie jest również to, że dla oceny czy przez decyzję Zarządu Województwa wyrządzona została szkoda, ważne jest czy szkoda stanowiła dolegliwość w momencie jej wyrządzenia, a nie po upływie znacznego czasu od chwili

jej powstania. Zgromadzony w aktach sprawy materiał dowodowy obecnie nie uprawnia do czynienia zarzutu wyrządzenia bądź narażenia na powstanie szkody w interesie publicznym lub prywatnym.

Ponadto w toku postępowania przygotowawczego nie potwierdziło się, aby podjęcie decyzji o lokalizacji zespołu basenowo hotelowego „Termy Warmińskie” w Lidzbarku Warmińskim ukierunkowane było na bezprawne osiągnięcie korzyści majątkowej przez kogokolwiek uczestniczącego w procesie decyzyjnym czy też osoby trzecie.

Odnosnie punktu III postanowienia o umorzeniu śledztwa należy stwierdzić, iż w aktach sprawy znajduje się dokumentacja powstała z pompowania stabilizującego termikę otworu Lidzbark Warmiński wykonana przez Przedsiębiorstwo Geologiczne POLGEOL S.A., gdzie obsługę pomiarową prowadziła firma Systemy Pomiarowe i komputerowe Tercja Stanisław Ź. Z treści powstałego dokumentu wynika, iż pompowanie trwało od dnia 25.11.2011 r. do 5.12.2011 r., zaś temperatura startowa pompowanej wody wynosiła 10°C i w przeciągu pierwszej godziny jej wartości wzrosła do 17,3°C, przez okres kolejnych dni wygrzewania się obiegu ustabilizowała się w dniu 3.12.2011 r. na poziomie 20,7°C. Nadto według relacji dyrektora technicznego Przedsiębiorstwa Geologicznego POLGEOL S.A. - Henryka Ź. wynika, iż temperatura 17,9°C podana w I sprawozdaniu z dnia 18.08.2011 r. wskazuje na temperaturę wody pobranej z pompowania pomiarowego bez wygrzania otworu, natomiast po wygrzaniu otworu uzyskano z otworu GT-1 w Lidzbarku Warmińskim na wypływie temperaturę wody 20,7 °C. W świetle powyższego należy stwierdzić, iż Starosta Powiatu Lidzbark Warmiński w piśmie skierowanym do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny wskazał, prawidłową temperaturę wody z otworu geotermalnego Lidzbark Warmiński GT-1.

W związku z powyższym, wobec zaistnienia negatywnych przesłanek procesowych w postaci braku znamion czynu zabronionego postanowiono umorzyć śledztwo w niniejszych sprawach na podstawie art. 17§1 pkt 2 kpk.

Mając na uwadze powyższe postanowiono jak na wstępie.

Prokurator
Prokuratury Rejonowej
Elżbieta Pieniążek

Pouczenie:

1. Stronom, instytucji państwowej lub samorządowej, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie oraz osobie, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie określonym w art. 228--231 kk, art. 233 kk, art. 235 kk, art. 236 kk, art. 245 kk, art. 270-277 kk, art. 278 - 294 kk lub art. 296-306 kk, jeżeli postępowanie karne wszczęto w wyniku jej zawiadomienia, a wskutek tego przestępstwa doszło do naruszenia jej praw, przysługuje prawo przejrzenia akt sprawy i złożenia zażalenia na powyższe postanowienie do Sądu Okręgowego w Olsztynie jako sądu właściwego do rozpoznania sprawy, za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie (art. 306 § 1a i § 1b kpk w zw. z art. 465 § 2 kpk w zw. z art. 25 § 1 pkt 2 kpk).

Jeżeli prokurator nie przychylił się do zażalenia, kieruje je do sądu. Sąd może utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie lub uchylić je i przekazać sprawę prokuratorowi celem wyjaśnienia wskazanych okoliczności, bądź przeprowadzenia wskazanych czynności (art. 330 § 1 kpk).

Jeżeli prokurator nadal nie znajdzie podstaw do wniesienia aktu oskarżenia, wyda ponownie postanowienie o umorzeniu postępowania. W takim wypadku pokrzywdzony, który wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306 § 1a kpk, może wnieść akt oskarżenia do sądu w terminie

1 miesiąca od daty doręczenia mu odpisu postanowienia. Akt oskarżenia winien spełniać wymogi określone w art. 55 § 1 i 2 kpk (art. 330 § 2 kpk).

Inny pokrzywdzony tym samym czynem może aż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej przyłączyć się do postępowania (art. 55 § 3 kpk).

2. Na rozstrzygnięcie co do dowodów rzeczowych zażalenie przysługuje również osobie, od której odebrano przedmioty lub która zgłosiła do nich roszczenie (art. 323 § 2 kpk).

3. Termin do wniesienia zażalenia wynosi 7 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia i jest zawity. Zażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne (art. 122 § 1 i 2 kpk i art. 460 kpk).

Zarządzenie:

Stosownie do art. 100 § 2 kpk, art. 140 kpk i art. 305 § 4 kpk w zw. z art. 306 § 1a kpk odpis postanowienia doręczyć:

- pokrzywdzonemu: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Rada Powiatu Lidzbarka Warmińskiego, Rada Miejska Lidzbarka Warmińskiego
- zawiadomić : Poseł Lidia S.

**Prokurator Prokuratury
Rejonowej**

Elżbieta Pieniążek